

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házkor hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 25.

Részvényesek szövetsége.

(K. Ö.) Érdekes hirt közölnek velünk az osztrák lapok. Arról van szó, hogy a részvénybirtokosok is szervezkednek. Mikor a világon mindenki szervezkedik, az alól az általános szabály alól miért tegyenek éppen ők kivételt. Szervezkednek a munkások, a munkaadók, bankok, pénzintézetek, iparvállalatok, szóval mind az, ami csak mozog és él. A mennyiben a szervezkedésben erő rejlik és bizonyos jogos érdekek kivívásáról, avagy megvédéséről van szó, mindig jogosult a szervezkedés.

A részvényesek is azt hiszik, hogy érdekeikben sértve vannak. Mik az ő érdekeik? Azzal hogy pénzen vásárolnak részvényeket, jogot szereznek maguknak arra, hogy az illető vállalat osztlék és tartalék politikájába beleavatkozhasanak. Utóvégre a részvény értéktelen papirdarab, értéket ad neki a részvényes csengő pénze, melylyel a részvényt magához váltja. Valamely iparvállalatnak tehát az alapot a létezéshez megadja a részvényes, a ki bizalommal viseltetik a vállalat vezetősége iránt.

Pedig a részvényesnek semmi befolyása a vállalat intézésébe. Ha valami nincs inyére, és adatokra lenne szüksége, hogy konkrét panaszszal léphessen fel az igazgatóság ellen, udvariasan, de erőlyesen ajtót mutatnak neki és megvigasztalják azzal, hogy panaszával lépjen fel a közgyűlésen. Oh, az a sokat felhánytorgatott közgyűlés. Szeretném én azt az igazgatóságot látni, mely a közgyűlést nem úgy csinálja, a hogyan az tetszik neki. Osztlékalapok, tartalékalapok és rejtett alapok, — mindezekhez mi köze a részvényesnek. Megkapja az osztlékát és ezzel be kell érnie. Az igazgatóság megszerkeszti a gyönyörű jelentést, a közgyűlés bizalmat szavaz az igazgatóságnak és a közgyűlés se bene gaste szétozlik.

De hátha csökken az osztlék, avagy nem is kap osztlékot? A részvényesek ilyenkor idegesek lesznek, az igaz, de idegességgel nem lehet az osztlékot megnagyobbítani. Hiszen minél rosszabbul megy a vállalat sorsa, annál nagyobb érdekszálal van a részvényes a vállalat sorsához kötve. Ha a vállalat üzletmenete jó, akkor a részvényes részvényének akár eladásával is megszabadulhat a vállalatától. Ha azonban csökken az osztlék, avagy osztlékot egyáltalában nem

fizet a vállalat, a részvényes a részvényén nem adhat tul és örülnie kell, hogy részvénybe fektetett tőkét is el nem veszti. Szinte könyörögnie kell, hogy az igazgatóság, melyre haragudni száz oka van, mentse meg a vállalatot és a részvényes pénzét. A közgyűlésen azonban nem érhet el semmit. Mert az igazgatóság mindig biztosíthatja a maga számára a többséget. Így tehát teljesen illuzórius a törvény oly értelmű intézkedése, hogy részvényesek bizonyos hányada közgyűlés összehívását kérheti. Mi haszna belőle, ha a közgyűlést össze is hívják, ott egyszerűen letorkolják.

A felügyelőbizottsághoz is hiába fordul a részvényes. A felügyelőbizottság különben igen komoly testület. Sokat képzel magáról. A törvény a legmesszebb menő jogot biztosítja számára. Ellenőrzést, közgyűlés összehívását, igazgatóság elcsapatását. De a valóságban nem sokat ér a működése. Az igazgatóság nem szokott rája hederíteni. A részvényesekkel az igazgatóság rendelkezik és ha azt látja, hogy a felügyelő bizottság akadékoskodni akar, egyszerűen elcsapja. Pedig különösen a pénzintézetek ellenőrzése szempontjából nagyon is szükséges, hogy a felügyelőbizottság munkáját hatályossá tétessék. Sajnos, az erre irányuló összes

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Uti jegyzeteimből.

Irta: Dr. Bozóky Géza.

IV.

A német katolikusok lángbuzgalma mindannyiszor csodálattal tölti el, mikor Németország határait átlépve látom azokat az eredményeket, melyeket e fáradhatatlan hiúság létrehozott.

Se nagy sikerek titka az összetartás és szervezettségben rejlik. Itt nem a véletlenre van bízva a kath. ügy diadala, nem a csodákra számíthatnak, hanem a szorgos munka tervszerű előrehaladás után csaknem feltétlen biztonsággal egyszerűen előre várják, az eredményt.

A milyen szomorú a francia nemzet dekadenciája, kath. társadalmának széthullása, olyan örvendetes és vigasztaló a német katolicizmus győztes előretörése. Emlékszem, hogy midőn ezelőtt 8 évvel nagyobb utazást tettem Franciaországban, valósággal megdöbentett, midőn vasárnap és egész nap nyitott üzleteket, a műhelyekben dolgozó iparosokat, a szántófeldeken arató munkásokat láttam. Ez történik Franciaországban, a csaknem tiszta

kath. államban, mely egy Szent Vincét, egy Szent Franciskát s ennyi szentet adott a kath. egyháznak! Vajjon hová fog ez vezetni? Eszembe jutott a szentség hírében elhalt ars i plebános, Vianney mondata: »Két ut vezet a biztos romlás felé: a vasárnapi munka és a jogtalan vagyonszerzés.«

Szomorú jövődőlés, melynek már nagyon is érezhető beteljesülése.

Ki ne látná Franciaország mély hanyatlását? Még néhány évtized s a »nagy« nemzet ötödrangú államok sorába süllyedt.

Nézzük ezzel szemben a németek gyors előretörését. Meglepő látvány! Mint a szentírásbeli zárt hadseregek félelmetes hatalma, mely nem ismeri a hátrálást. S mindez ismétlem a szervezettség eredménye. Hogyan fogtak itt a munkához?

Legelső volt a »scriptis scripta oppenenda« elv megvalósítása. El kell árasztani a népet, a társadalom minden rétegét kath. iratokkal, mely minden modern támadásra, azonnal szintén a legmodernebb alakban választ adjon. Itt van a »kath. Volksbibliothek«. Nincs olyan társadalmi osztály, mely ne találja füzetei között részére valót. Van itt tanács a fiatal embernek, az özvegynek, az öreg nőnek, katonának, ügyvédnek, orvosnak sfb; de nem

száraz, nagyképu bölcsekedések, hanem szellemtől szikrázó, élvezetes, helyenkint szinte érdekesítő történetek keretében szinte észrevétlenül adják be a tanulságot. Ha pedig tudományos támadások történnék, rögtön a legelső tudósok, egyetemi tanárok, püspökök adják meg füzeteiben a választ s tegyik hozzá, hogy német alaposággal és német önérettel.

Azután itt van a nép számára a »Volksaufklärung« című vállalat 8 pfennig füzeteivel. Szintén mindenről azonnal értesíti a munkásokot, ha valami napi kérdés mélyebb hullámokat kezd verni. Nincs ideje a szociáldemokrata, szabadkőműves méregnek a behatolásra. Ezek kis igénytelen szürke füzetek egyszerre világosságot árasztanak s minden kétely eloszlik. Találón viselik e kis könyvek címlapjukon a hegy mögöl éppen felkelő nap képét, melynek diadalmas arany kévái elől sietve bujik vissza odujába a bagoly.

Ugyanígy vállalat a német »Germania« által kiadott »Katholische Flugschriften zur Wehr und Lehr.« Egy füzet 10 pfennig, de nagyban véve alig fele árért is adják, sőt ingyenes is százezer számra, némelykor milliónyi példányban terjeazzik. A kath. »Volksvereine« szinte ad ki ilyen füzeteiket s 18 éves fennállása alatt kerek 110 millió példányban ter-

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság

borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

mozgalmak sikerre nem vezettek. Annál inkább szükséges tehát, hogy a részvénybirtokosok szervezkedés útján biztosítsanak maguknak bizonyos befolyást a részvényvállalat sorsának intézésében. Első sorban az osztalék és tartalékpolitika irányításába. Mert a részvényesnek feltétlenül joga megakadályozni azt, hogy a vállalat vezetősége könnyelműségből vagy roszakarathból a részvényeseket meg ne károsítsa.

Vajda Sándor beszámolója. Vajda Sándor, a magyar-igeni választókerület román nemzetiségi képviselője e hó 23-án tartotta Zalatnán beszámolóját mintegy ezer főnyi román választóközönség előtt. A beszámolón jelen volt Mihályi Tivadar, a román nemzetiségi klub elnöke is. A hatóság, Vajda szerencsétlen parlamenti szereplése miatt a magyarság részéről esetleges tüntetéstől tartva, nagyobb számú csendőrséget rendelt ki. A gyűlés azonban minden incidens nélkül folyt le. Vajda képviselő beszámolójában részletesen ismertette, hogy mely törvényjavaslatoknál fejtettek ki a nemzetiségiek nagyobb ellenállást a kormánnyal szemben. Ezután áttért a választóteremre és az általános, egyenlő és titkos választói jog hívének vallotta magát. Többek között a közegészségügyi törvény megalkotását magának vindikálja, mert előadása szerint gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az ő kezdeményezésére alkotta meg ezt a törvényt. Beszéde további részében hangsúlyozta az összes nemzetiségek szolidaritását. Utána Mihályi beszélt és leginkább az igazságügy, belügyi és földművelésügyi miniszterekkel szemben nyilvánította bizalmatlanságát. Sokat panaszkodott a közigazgatási hatóságok szigorú eljárása, illetve ítéletei ellen. Végül a gyűlésből hódoló táviratot küldtek a ki-

rállyal, mint akitől a választói jognak a nemzetiségiek érdeke szerint való megoldását várják. Vajda képviselő azután Zalatnáról Abrudfalvára ment, ahol szintén beszámolót mond.

A végrehajtási novella. Olyan hírek terjedtek el az utóbbi napokban, hogy bizonyos körök hathatós befolyása eredményesen érvényesül a végrehajtási novellával szemben s a szentesítés kérelmettel akadályozzák meg a novella áldását rendelkezéseinek érvényesülését. A látszat is e hírek mellett szólt, a novella szentesítése és kihirdetése heteket késett. A hivatalos lap most azután rácsófol ezekre a hírekre: egy rövidke közlemény jelenti, hogy az Országos Törvénytár 13. számában az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről, az állattenyésztés fejlesztéséről és a rudolfsnádi viztársulatnak adandó segélyről szóló törvények mellett megjelent 1908. évi XLI. t.-c. a végrehajtási törvény novellája is. A törvény kihirdetését örömmel fogadja az ország. Mi is visszatérünk még a törvényre, méltatni fogjuk annak jelentőségét.

Nyílt levél Moldován Gergelyhez. Dr. Moldován Gergely kolozsvári egyetemi tanár az »Ungaria« című lapjában erős támadást intézett a nagyszebeni gör. kel. konzisztórium ellen a kongrua kiosztása körül elkövetett eljárása miatt. Az »Ungaria« ugyanis azzal gyanúsította Metianu gör. kel. érseket, hogy a papok kongruáját szabálytalanul kezelte, törvényellenes levonásokat eszközölt és az állam által kiutalt pénzt az »Albina« takarékpénztárban gyűmölcsözőleg kezelte. Dr. Moldován Gergely állításai, mint utóbb kiderült, tévedésen alapultak. Erre dr. Babes Emil a »Telegraful Román« című román érseki lapban nyílt levélben hívja fel Moldován Gergelyt, mint a román-magyar barátság régi előharcosát, hogy

az alaptalan gyanúsításoktól tartózkodjék, mert azok visszatetszést szülnék a vezető román körökben s felekezeti ellentétek kiélesítésére szolgálhatnak, mi által nemhogy a magyarok és románok egymáshoz való közeledésének eszméjét propogálná, hanem inkább elkeseredést és újabb surlódásokat idéz elő.

Politikai hírek.

Politikai körökben bizonyos feltűnést kelt az a körülmény, hogy nyomban a miniszterelnök látogatása után tegnap Apponyi Albert gróf járt Pöstyénben Kossuth Ferencnél, akivel hosszasan tanácskozott a helyzetről. Ezeknek a látogatásoknak nyilvánvalóan fontos politikai hátterük van. A kabinet eme kiváló tagjainak tanácskozásai, mint biztos forrásból értesülünk, az őszi politikai kompány előkészítésére, első sorban azonban a koalíciós pártok fuziójára vonatkoztak.

A fuzióra vonatkozó tárgyalások, beavatott politikusok szerint, kedvező mederben folynak és a tárgyalások perfektuálása már lagközelebbre várható. Kossuth Ferenc e hó 27-én hazaérkezik Pöstyénből és ekkor találkozni fog Andrássy Gyulával, akinek természetesen döntő szava van a politikai helyzet alakulásában. Ilyen körülmények között lehetséges, hogy a pártok fuziója még az országgyűlés összeülése előtt végbe fog menni.

A fuziónak a főakadályát eddig a bankkérdés képezte. Ugyanis Andrássy az önálló bankot nem akarja az új párt programjába felvenni, mert az a véleménye, hogy a mai viszonyok nem alkalmasak a magyar nemzeti bank megvalósítására.

Viszont a függetlenségi párt ragaszkodik az önálló bank felállításához. Ezt a kérdést most egy formulával intézték el, amely szerint

jesztette el azokat. Ezek már tekintélyes számok. Itt az óriások birodalmában járnak. Ilyen propaganda után nem csodálkozhatunk, hogy a szociáldemokrata uralom kezdi lába alól elveszíteni a talajt s egyre kisebb számban kezdi párhívait a »Reichsrat«-ba küldeni. Mintegy két évtized előtt a szociálisták egy választásnál a mandátumhoz jutottak, hogy egyesek már a kommunizmus rém uralmának közeli bekövetkezéséről beszéltek. Ekkor lépett sorompóba a »Volksverein«.

Most már nemsokára egy millió tagja lesz. A hatás meglepő volt. A milyen mértékben növekedik a népszövetség tagjainak száma, oly mértékben csökken a szociálisták térfoglalása, ki ne látná az összefüggést? Tessék csak megnézni a legutolsó német birodalmi választásokat s összehasonlítani a husz év előtti eredményekkel?

És hány meg hány ilyen egylet van még Németországban. A rajnai tartományok és Bajorország vezet nek e téren. Ezek az »Ecclesia militans« tipikus képviselői. Itt minden faluban és városban, sőt a tanyákon, gyárakban, pusztákon, városban szervezve van a kath. ügy. Ez a szervezetség aztán titka minden győzelemnek.

Ez idézi elő a mély vallásosságot, a melynek ápolására megint százféle egylet alakul. Ezek sorában legelső a »Mária-kongregációk«. Van itt gyermekek, fiatalok, urak, egyetemi hallgatók, nők, fiatal leányok stb. kongregációja. Némelyiknek állandó lapja is van, mely folyton, hónapról-hónapra erősíti tagjait a hitben. Legtöbb különféle osztályokra oszlik; van sajtó, népfelvilágosító, beteglátogató, kath. célokra adományokat gyűjtő osztály stb. Néha versenyeket rendeznek, pl. ki tud bizonyos idő alatt legtöbb előfizetőt szerezni az

ottani kath. lapoknak, vagy ki tud jó utra vezetni legtöbb részeg munkást, dologkerülő csavargót stb.

E mellett ott vannak a kath. napi, heti lapok, folyóiratok. Egyik-másiknak előfizetői csak százazrekben számíthatók. Ne feledkezzünk meg a nagy kath. könyvkiadókról (Herder, Pustet, Benziger, Styria stb.) sem, kik nem ismernek áldozatokat a kath. munkák kiadásában. Herder eég a legkiválóbb. Könyvkatalógusaiban a legelső tudósok neveivel találkozunk. Különösen hitvédelmi munkái világhírűek. — Nagy lexikona pedig a nagyon elterjedt Mayer Brockhaus stb. féle lexikonokkal nemsak, hogy kiállja a versenyt, de már is kezdi azt fölülmulni; még néhány kiadás s a világ legelső lexikális munkájává nővi ki magát, mely a francia »Larousse« vagy az angol »Encyclopaedia Britannica« mögött miben sem áll hátrább. A theologia terén pedig a Herder cég kiadványai nélkül ma tudományos buvárlatokat végezni szinte lehetetlen.

E nagy kiadók mellett a kisebb kath. kiadóknak valóságos legiója működik, Berlinben, Münchenben, Ravensburgban, Paderbornban és még 45—50 kisebb-nagyobb német városban. A kath. könyvkereskedők nagy száma pedig szinte meglepő a protestáns Németországban. Mint egy-egy őrszem egy vgyváznak a kath. vallás eddig elfoglalt pozícióra.

Igen nagy hatásuk van a kath. nagygyűléseknek is. Egyszer itt, egyszer amott, (az idén pl. Düsseldorfban) gyűlnek össze a német katolikusok, hogy tömeges megjelenésükkel egyrészt dokumentálják a német katolicizmus nagyságát, másképp meghányják-vessék a legközelebbi munka tervét. Nézni kell azt a nagy szerű lelkesedést, mely e gyűléseket jellemzi. Midőn a megnyitás napjain a templomba men-

nek; egymás mellett haladnak egyetemi tanárok, tábornokok, képviselők, hivatalnokok, pórnép. Legtöbb mellett ott van a Mária kongregáció szalagja vagy érme. Ez különben az osztrák kath. gyűléseket is jellemzi.

Midőn tavaly a Mária kongregációk Linzben tartották »Sodalentag« jukat az egyik diszelnök Ebenhoch tartományi főnök volt, ki ma Ausztria földművelésügyi minisztere. Miniszterre történt kinevezetése alkalmából a kongregációk feliratilag üdvözölték, mire Ebenhoch megköszönve az üdvözlést, büszkén jelentette ki, hogy legszebb címének ma is azt tartja, hogy Mária-kongregációbeli tag.

Ezek a kath. gyűlések — hála Istennek — már nálunk is meghonosultak és évről-évre szebb eredményre működnek. Ma már nekünk is vannak miniszterünk (Apponyi, Zichy) kik nem szégyenlik ott megjelenni. — De hol vagyunk még egyék téren? Hol van a virágzó nagy magyar sajtó, hol van a kath. egyetem és még sok egyéb, melynek a »Regnum Marianum« ban nem szabadna hiányozni? — Bizzunk benne, hogy jobb jövő hajnalán állunk, mely felbuzdul a német példán, sőt azt még tulszárnyalni is igyekszik.

Mennyit irhatnék még a német katolikusok öntudatos, erőteljes munkájáról? Nem szóltam a kath. legényegyletekről sem, melyeknek pedig nemcsak belsője ringott itt, hanem ma is e téren a legnagyobb eredményt Németország tudja felmutatni. Alig 60 éves ez az intézmény, de szinte átalakította a német munkás és iparos osztályt. Vannak városok, hol a szociáldemokraták a legnagyobb pénzáldozatok mellett sem képesek tért foglalni, mert falai között virágzó legényegylet működik. S milyen intelligenssé teszi az ilyen egylet tagjait. Van nagy könyvtárak, néha tizezrekre

az új egységes párt elvben az önálló bank mellett foglal ugyan állást, de tárgyalásokba bocsátkozik az osztrák-magyar bankkal, ha ez a szabadság meghosszabbítását fogja kérni. Hogy ezután a bank és a kormány közti tárgyalások milyen eredménnyel fognak végződni, egyelőre a jövő titka. Szóval a bankkérdés kikapcsolatik, illetve annak elintézése a kormányra bízatik, mely mindig tud majd többséget szerezni magának az ő bankjavaslata keresztülvitelére.

Annyi bizonyos, hogy az őszi politikai kampány nagyon élénknek ígérkezik. Mindjárt a szeptember végén összeülő delegációkban heves viták várhatók a hadsereg, a horvátországi állapotok és a boszniai alkotmányos mozgalom dolgában. Október második felében a képviselőház is megkezdí érdemleges üléseit és ekkor Andrassy elő fogja terjeszteni a választói reformot, amelynek alapelveivel a koalíciós pártok nagy része máris megbarátkozott és most már minden attól függ, hogy Andrassy a kerületek beosztásával miképpen tudta kielégíteni a mandátuméhes elemeket.

A Bozóky-család gyásza.

Mély részvétellel emlékeztünk meg tegnap a lesújtó és megdöbbentő gyászesetről, mely a köztisztelt és közbecsülésben álló Bozóky-családot sújtotta.

A család egyik ifju, nagyreményű tagja: Bozóky Lajos III-ad éves orvostanhallgató revolverrel agyonlőtte magát.

A rémes esemény híre a fővárosban gyorsan terjedt el. Az alig 24 éves ifju egyik legjelesebb növendéke volt az orvosegyetemnek. A szünidőt Nagyváradon töltötte szüleinél s vasárnap utazott fel Budapestre, hogy folytassa tanulmányait.

menő könyvtárral, időközönként felolvasásokat kirándulásokat tartanak, ha a munkás érdekében kell, agitációt támasztanak, melynek csaknem mindig biztos eredménye van, mert a kath. legény egyesületek szövetsége féltelmetes hatalom felett rendelkezik.

Valóban büszke önérték hevíti az ember keblét, midőn a német katolicizmus eredményeit szemléli. Nincs most ország Európában, melyben a katolicizmus tevékenyebb volna, mint itt. Maga Pius pápa is csodálkozva szemléli, e nagy sikereket, melyek részben kárpotolják azokért a fájdalmakért, miket a francia események lelkében előidéznek. Vajon nem Németország van-e hivatva, hogy Franciaország helyett ő legyen az egyház legkedvesebb leánya s átvegye azokat a nagy missziókat, melyeket eddig Franciaország teljesített s mely nem egyszer bocsátotta rendelkezésre seregeit, ha a kath. ügy érdekeiről volt szó.

A németek fokozatos és következetes előhaladását különösen az szemlélheti legjobban, ki hosszabb időközökben keresi fel Németországot. Ekkor tűnik fel legjobban a természetesen előkészített siker. A németek két jellemző tulajdonsága, mely a német kereskedelmet is oly virágzóvá tette, t. i. a szívós kitartás és alapos munka, persze nagyban elősegítették a diadalt e téren is, míg nálunk a buzgalom meg volna, sőt talán nagyobb a németeknél, de sajnos legtöbbször csak olyan, mint a szalmaláng. Pedig kitartás nélkül nagy eredményeket elérni lehetetlenség különösen e téren, hol ellenfeleinknek nincs nagy buzgalom, mert ez rossz úgynél szinte lehetetlen, de viszont nagy szívóssággal törnek a kath. Magyarországot eszméje ellen. Adja Isten, hogy a német katolicizmus sikereinek szemlélete kitartóvá tegye a mi küzdelmeinket is.

Hétfőn délelőtt az egyetemen járt, ahol terminust kért az előszigorlatra, amelynek díját le is fizette.

A szelidlelkű, képzelődésre hajló természetű ifju félt a betegségtől s valószínűleg ez okozta a pillanatnyi elme zavart, amelyben elkövette végzetes tettet.

Erre enged következtetni, hogy még este fél 8 órára találkozót ígért egyik jóbarátjának Majimke Egon medikusnak. A találkozó helyett azonban a testvérbátyjának dr. Bozóky Kálmán kir. kath. alapítványi tanácsnak Üllő-uti lakására ment, ahol ő is lakott.

Alig időzött néhány percig a lakásban, megtöltötte a gyilkos revolvert, kiment a konyhába és föbelőtte magát. A fegyver csövét hátul, a nyult velőnek irányította s a golyó átfurta az agyvelejét és elől, a homlok közepén tört utat magának. A hatalmas, de egyébként elég csendes bérpalotában senki sem hallotta a lövés zaját és így a házbellek nem is tudták, hogy az alapítványi tanácsos három szobából álló, elegáns legénylakásában véres dráma történt.

Az öngyilkosságot Majimke Egon vette észre. Bozóky elmaradását gyanusnak találta s amikor félnyolcra járt az idő, elhatározta, hogy fölkeresi barátját. Rossz érzéseit igazolták a történetek. Bozóky Lajost az előszobából nyíló konyhában, a kövezeten végigterülve, nagy vértócsában találta. Már halott volt.

Majimke kétségbeesetten rohant le a házmesterhez, akivel közölte Bozóky Lajos öngyilkosságát. A házmester a menőket hívta, akik azonban már csak a beállott halált konstatálták.

Dr. Lipter rendőrorvos különösnek találta, hogy a golyó hátulról hatolt be a fejbe és agyaglyait közölte a rendőrfogalmazóval is, aki erre más irányba terelte a nyomozást. Kihallgatta Majimke Egon medikust, aki körülményesen elmondotta, hogyan találta öngyilkossá lett barátját. Utóbb azonban kétségtelen lett, hogy Bozóky önként vetett véget életének, mert megtalálták a kilőtt golyó üres hüvelyét, amely a szemetes láda mögé gurult.

Az is különösnek találták, hogy Bozóky Lajos egyetlen sort sem írt, mielőtt végzetes tettet elkövette. Átkutatták a három szobából álló lakását, de nem akadtak az életunt utolsó üzenetére, vagy bucsuzó levelére. A kis szoba asztalán ott hevert a Browninghoz tartozó szerelés, a második tölténytár, golyófogó kampó és három golyó, amely kiszorult a hét golyóra berendezett tárából. Ez a lelet is nyilvánvalóvá tette, hogy büntettről beszélni egyáltalán nem lehet s hogy Bozóky Lajos öngyilkos lett.

Dr. Bozóky Kálmán, aki látogatóban volt egyik ismerősénél, féltiz órákor tért haza lakására és amikor fivére barátjaitól, akik a ház kapujában várták, értesült öccse öngyilkosságáról, fájdalmas zokogás vett erőt rajta. Föl sem ment a szomorú dráma helyére, hanem éjszakára az egyik szállóban bérelt lakást magának.

Dr. Bozóky Alajos kir. tanácsos, nagyváradi kir. kath. jogakadémiai igazgatót, az öngyilkos ifju édesatyját azonnal távirati úton értesítették a megrázó esetről. A köztiszteltben álló kiváló férfit és csaiadját mélyen megrendítette a borzasztó eset. Az édesanyára dr. Bozóky Alajosné szül. Hoványi Mária urnőre oly megrázóan hétott fiának szomorú vége, hogy azóta súlyos betegen fekszik lakásán.

A mélyen lesújtott család részéről dr. Bozóky Géza egri jogakadémiai tanár, aki szü-

leinél Nagyváradon időzött, azonnal felutazott Budapestre, hogy bátyjával együtt intézkedjenek elhunyt testvérük hült tetemének Nagyváradra szállítása iránt.

A holttest ma, szerdán érkezik meg Nagyváradra s a vasutállomásról ma, szerdán délután 5 órákor temetik.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Dr. Bozóky Alajos kir. jogakadémiai igazgató és neje szül. Hoványi Mária egy maguk mint számos rokon nevében a legmélyebb fájdalommal tudatják Bozóky Lajos III. éves egyetemi orvostanhallgatónak élete 20 ik évében f. é. augusztus hó 24-én este 6 órákor bekövetkezett váratlan elhunytát. A legjobb fiu, testvér, sógor s nagybátya földi maradványait f. hó 26-án délután 5 órákor fogjuk a vasuti állomáson való egyházi beszentelés után a várad-olaszi-i sirkertben, a boldog feltámadás reményében és belenyugadva a Mindenható szent akaratába, az anyaföldnek átadni. Az engesztelő szent mise a megboldogultnak lelki nyugalmáért f. évi aug. 27-én d. e. 10 órákor fog a várad-olaszi-i plébánia templomban az Urnak bemutatni. Nagyvárad, 1908. augusztus 25. Bozóky Kálmán, Bozóky Dezső, Bozóky Géza, Bozóky Gyula, Bozóky Ferenc, Bozóky Margit, férj. Fambri Gáborné mint édes testvérei, Fambri Gábor, mint sógor. Bozóky Gézáné, szül. Harmathy Erzsike, mint sógornő. Fambri Mariette, mint unokahuga. Áldás és béke lengjen hamvai fölött!

Arany János szobra a Margit-szigeten.

A P. L. tegnap vezető helyen jelenti, hogy József királyi herceg ott akar Margit-szigeten szobrot állíttatni Arany Jánosnak, ahová a nagyköltő utolsó éveiben nem egyszer visszavonult. Az idézett ujság egy beszélgetést közöl, amelyet e tárgyról egyik munkatársa folytatott Libits Adollfal, a főherceg bizalmasával.

Az ujságíró kérdésére, hogy mi indította József királyi herceget arra, hogy a nagy magyar dalköltőnek szobrot állíttasson, Libits udvari tanácsos a következőket mondta:

— A királyi herceg legszebb gyerekkori visszaemlékezései közé sorolja azokat a napokat, amelyeket Arany János mellett töltött el. Amikor Istenben boldogult apja a királyi hercegnek a Margit-szigeten tartózkodott, az öreg ur mindig a tölgyek felé irányította az utat, arra a helyre, ahol Arany János legszívesebben tartózkodott. Itt kívánja fölállíttatni József főherceg a nagy magyar költő szobrát.

Amikor a költő közelébe ért a magasrangú család, a főherceg gyöngéd előzékenységgel mindannyiszor megkérdezte a gyöngye látású költőt.

— Kedves Arany uram, nem háborgatjuk csendes magányában?

A költő a hangot fölismerve, boldogan sietett látogatói elé, akik gyakran szállodai szobájában is fölkeresték.

A megboldogult főherceg rendesen nyelvészeti és költészeti kérdéseket tárgyalt Arany Jánossal. Valószínű, hogy a költő hagyatékában akadnak levelek a néhai József főhercegtől, a melyekben a magyar verselésről értekezik. A főherceg ugyanis nemcsak a cigánynyelv, hanem a cigányzene iránt is nagy érdeklődéssel viseltetett és önálló elmélete van a magyar verselési technikáról. A teória a nyelvi és zenei prozódia harmóniáján alapul. A főherceg által fölállított elmélet módosított érdekelte a költőt, akiről tudvalevő, hogy milyen szeretettel törekedett arra, hogy kikutassa a magyar poézis

törvényeit. Ámde a főherceg nemcsak a költőt tisztelte Aranyban, hanem különösképpen az előkelő jellemet és az erkölcsi tökéletességű puritán férfit. Ha Aranyról beszélt, ezeket szokta mondani:

— Ez azután egy igazi magyar ember!

Ilyen, a költőt és embert tisztelő, környezetben volt módjában a fiatal királyi hercegnek megszeretni a költőt magát, majd később annak munkáit, amelyek mindegyikéből az a kedély sugárzott ki, amely Arany János költészetét olyan napsugarassá teszi. Ma már a királyi herceg gyerekei is nagy szeretettel olvassák a Toldit és szavalgatják az Aranyballadákat. A főhercegasszony Arany költeményeinek német fordítását rokonaihoz küldte Bajorországba.

Az újságíró azután megkérdezte még az udvari tanácsost, hogy hová helyezik a szobrot és ki lesz, aki megfaragja.

Libits ezeket válaszolta:

— A szobor a »tölgyek« alatt fog állni. A főírása ez lesz: Arany Jánosnak — József főherceg. A szobrot állítólag Strobl Alajossal csináltatja meg a királyi herceg.

Megszöktetett gyógyszerészed,

vagy:

szerelmem a gyógyszerek között.

Ma már nem a romantica világában élünk s nagyon sokan vannak abban a bal hiedelemben, hogy a romantika már csak az emlékekben van meg. Ezeket a hiedelmeket olykor olykor cáfolja meg egy-egy eset, amely a nagy tömegből véletlenül vetődik felszínre. A legújabb ilyen esetről margittai tudósítónk számol be. Ott most városszerzte az esetről beszélnek, melynek szereplői az egyik ottani leggazdagabb kereskedő leánya és egy gyógyszerész praktikáns.

Az ügyről bővebben a következőkben számolunk be:

A margittai gyógyszerertárban egy fiatal praxi van pár hónapja alkalmazva. A fiatal még csak gyermekember. csinos s kellemes modoru, megnyerő külsejű. A gyilkos és gyógyító szerek tanulmányozása között épen nem volna kellemes tartózkodni, ha olykor olykor egy-egy társalgó nem akadna, akárkinek körében oly gyorsan telik az idő.

Nemcsak városban, de a vidéken is, különösen Margittán, ahol csupán csak egy gyógyszerertár van, általános az a szokás, hogy összejövetelnek vannak a gyógytárakban.

A kis praxi az ilyen összejövetelnek valamelyikén megismerkedett Rubin Violával, vagy inkább Rubin Viola ő vele. A leány bakfis volt s a fiu még pelyhedző állu naiv gyerek. Az ismerkedés után Viola csakhamar megjelent másodszer is a gyógyszerertárban és nagyon szoros baráti viszonyba lépett a praxival.

A praxi naiv volt, a leány azonban már hallott valamit a szerelemről, udvarlásról s az effélékről és csakhamar beleléte magát az imádtott szerepébe. A fiu azonban nagyon naiv volt s olykor-olykor szemlesütve hallgatta a leány csevegéseit, de nem mert volna udvarolni egy patikajogért sem. A leány végre is nem vette tréfára a dolgot, hanem ő kezdett udvarolni. Csinos virágcsokrot vitt és küldözött a kis praxinak, aki talán ügyes pukkedlizzással fogadta azokat. A virágokat olykor cukrok váltották fel s ezt ketten fogyasztgatták el este a holdvilág ezüst fénye mellett.

A virágzás és cukrozás végie elérte azt a fokát a szerelemnek, ahol rendes körülmények között a karikagyűrű következik. A jelen esetben ilyen dologról szó sem lehetett, tehát hátra volt az egyedüli mentstár, a szökés. A praxit a Viola egy felhős éjjel megszöktette.

A szökés csakhamar köztudomású lett s a gyerekek szülei keresésükre indultak. Mivel pedig nem automobilon, hanem közönséges vonaton történt a szökés, a vasuti tiszt azonnal utbaigazította a kutató szülőket, hogy a szerelmes pár Nagyváradra szökött. A hír után — természetesen — Nagyváradot tüvé tették, azonban a praxit és a bakfist ezideig sehol sem találták.

UJDONSÁGOK.

* **A király nem jön a hadgyakorlatokra.** Alig néhány napja, hogy a király Magyarországon tervezett tartózkodásának programját nyilvánosságra hozták. A budai várpalotában, a gödöllői kastélyban és különösen Veszprémben, meg a környéken lázasan készülődnek az uralkodó fogadtatására, de várja I. Ferenc Józsefet az egész ország. Beavatott körökből — így írja »A Polgár« — azonban azt a határozott értesülést kapjuk, hogy a király aligha jön Magyarországra, a veszprémegei hadgyakorlatokon pedig semmiesetre sem vesz részt és csupán Ferenc Ferdinánd trónörökös fog ezekben résztvenni. Orvosai féltik a hadgyakorlatok izgalmaival és mivel az uralkodónak súlyos gyomorbaja is kiujult, a legjobb esetben Gödöllőn tartózkodhatik néhány hétig, ha ugyan erről is nem lesz kénytelen lemondani. A hadgyakorlatra azonban nem akarják engedni az orvosai.

*

A »Budapesti Tudósító« a fenti hírre való minden vonatkozás nélkül jelenti, hogy a közönség további intézkedésig a várpalotát nem tekintheti meg. Ezt az intézkedést mindig akkor szokták tenni, ha a palotát a király fogadtatása számára készítik elő. A legközelebbi napok majd meghozzák a választ arra a kérdésre, hogy jön-e a király, vagy sem?

* **Városi földet kérnek bérbe.** Horváth Gusztáv, a nagyváradai földmunkások titkárja több társával kérvényt adott be Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy a város a Szálka-pusztai, vagy az Ürögdi-ut mentén levő szántóföldjéből a nagyváradai földmunkások részére 200—300 holdat adjon ki bérbe. Ezen területet egymás közt felosztanák s különösen burgonyát, tengerit s más hasonló élelmi szereket termelnének rajta. A nagy élelmiszerdrágaság mellett ez megkönnyítené a szegény munkánszám megélhetését. A bért pontosan megfizetnék s ezért egyetemlegesen vállalnának felelősséget. Eddig az ősi pusztán, a lat. szert. káptalan földjéből béreltek ki parcellákat, amlyet Palóczy Kovács bérelt s nekik kétszeres áron adott ki albérletbe, azonban most ettől elestek, mert a káptalan földjeit Palóczy magas összegért biharpüspökii lakosoknak adta ki. Kéri, hogy a város méltányos árért adja ki a nagyváradai földmunkásoknak bérbe a kért területet. — Miért nem fordulnak Achimhoz? Hisz ez az ő hatalmas pátrónusuk, aki nemrég volt itt izgatni a bőrkabátosok ellen. Pedig neki szebb bőrkabátja van, mint akármelyik táblabírónak.

* **Rulikovszky vértanu emlékezete.** A magyar szabadság pártolásáért vértanu halált szenvedett Rulikovszky Kázmér lengyel dzsidás százados kivégeztetése évfordulóján a szokásos kegyelettel adózik a vértanu emlékének Nagyvárad város hazatias közönsége. — Augusztus 28 án, pénteken délelőtt 10 órakor gyászmise lesz a várad-olaszi-i plébánia templomban. Az előző években mindig a Szent László-templomban tartották meg a lengyel vértanuért a requimet, azonban a Szent László-templomban most nem tartatnak isteni tiszteletek, a templom újra festése miatt.

* **A városi villamostelep állami kedvezménye.** Annak idején említettük, hogy a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság javaslatára az egyenes állami adókat kivető bizottság Nagyvárad város villamostelepének jövedelmét is megadóztatta. Ez az ügy döntés végett a közgazgatási bíróság elé került, amely, hir szerint, a megadóztatás mellett döntött. Ragány János városi főszámvevő tegnap indítványt terjesztett Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához, amelyben felemliti, hogy a közgazgatási bíróság kimondotta, miszerint a városi villamos vállalat tiszta nyeresége adóalapot képez. A főszámvevő azonban azt véli, hogy a városi villamostelep azon iparüzemek közé tartozik, amelyek az 1907. évi III. t.-cikkben biztosított adómentességre és ezenfelül állami támogatásra is tarthat igényt. Indítványozza, hogy a törvényhatóság legközelebbi gyűlésén intézzen felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, az állami kedvezményeknek a városi villamos telep részére leendő megadása iránt.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága folyó évi augusztus hó 28-ik napján délután 3 órakor, a városháza I. emelet 35. számú teremben bizottsági ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Fűchsl Testvérek kisajátítási ügye. 2. Tűzoltóságról szóló szabályrendelet. 3. Városi vegyvizsgáló állomás szabályrendelete stb.

* **Egyezkedés a magánborfogyasztókkal.** A nagyvárad magánborfogyasztók egyrészenek egyeszéségi összegét a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság nem hagyta jóvá, hanem magasabb összeget követelt egységi átalány fejében. Az érdekelt borfogyasztók közül 197-en azonban nem fogadták el a telemelt összeget s a város újabb előterjesztéssel élt az eredeti kiegyezési összeg jóváhagyása iránt. A kir. pénzügyigazgatóság most megkereste a várost, hogy a pénzügyminiszter az illetők eddig fizetett átalány összegének kimutatását kívánja s egyben kéri a kir. pénzügyigazgatóságot, hogy az illetők egyezési összegére nézve méltányos összeget hozzon javaslatba.

* **Aki az anyját zsarolja.** Özv. Somogyi Pálné amióta özvegységre jutott, leányának minden kívánságát teljesítette s valósággal leányának a szolgálja lett, A leány nőtt s minél jobban fejlődött annál inkább igénybe vette édesanyja szolgálatát. Igényei dacára annak, hogy körülményei nem engedték meg, túl magasak voltak. Jövedelme a leánynak nem volt s így teljesen az anyjára támaszkodott. Az aszszony eleinte teljesítette leánya kívánságait később azonban ezek annyira fokozódtak, hogy nem volt képes erre. A leány rossz társaságokba került s ez megkivánta a pénzt és sehogysem tudott hozzászokni ahhoz, hogy kívánságait ne tudja teljesíteni. Előbb kérésre fogta a dolgot anyjával szemben, aki azonban nem tudott pénzt adni. Később a leány már köve-

telőzni kezdett s mert az anyja így sem tudott pénzt adni gorombáskodni kezdett. Az anya most már félt a lányától s a legnélkülözhetőbb pénzt is odaadta. A leánynak ez is kevés volt s a fenntartásukhoz szükséges pénzt is követelte. Legutóbb vasárnap este megint pénzt követelt a leány s mert Somogyiné nem tudott adni rátámadt anyjára leszidta, fojtogatta s mikor a szerencsétlen asszony menekült egy kanna vizzel leöntötte. Az asszony az udvarra menekült félelmében s az éjszakát ott töltötte. A leány ezalatt feltörte a fáskamarát és onnan egy párna tollat vitt el s azt eladta. A züllésre jutott leány ellen Somogyiné tegnap feljelentést tett a rendőrségen.

* **Verekedő legények.** Tegnap délután Békényer községben több legény, köztük Balázs Cs. Imre, Kovács M. János, Tódor Ferenc az utcán valami csekélység miatt összeszólkáltak s ebből kifolyólag parázs verekedést rendeztek. A verekedő legények botrányos magaviseletét Muna Jakab szintén békényéri lakos elítélte s a legényekhez ment, hogy őket szétválassza. A legények azonban az idősebb szavára nem hallgattak, s a miért az ő dolgukba beleszólt, neki támadtak és félholtra verték. — A legények ellen megindult az eljárás.

* **Meteor időjárása.** Meteor, az ismert időjárás a legközelebbi napok időjárását illetően a következőket jelenti: A 26—27-iki csomópontok nagyobb, valószínűleg zivataros változásokat hoznak, de még mindig meleg jelleggel, amelyeket követően újra helyreáll az egyensúly, amelyet csak az esetleg 27-én visszatérő napfoltok zavarhatnak meg kevés mértékben. Így erősebb csapadékot a szeptember 9 és 11-iki csomópontok hatáskörében várhatunk csupán, amelyek közé a telt Hold napja kerül, ami mérsékli ezek csapadékos jellegének túlerős kifejlődését. Szeptember hava általában inkább melegnek és száraznak ígérkezik, mint tulcsapadékosnak, sőt ha a Napon előjövő erőhatások kimerő és nem ciklonos jellegűek lesznek, akkor e hónap az idén is kelleténél szárazabban fog letölteni, mint ahogyan ez a mezőgazdákra kívánatos lenne, amiért is a gazdák jól teszik, ha az esős jellegűeknek mondott csomópontok napjait tekintetbe veszik gazdasági teendőik körül. Szeptember hónap csomópontjai: 3—9—11—10—17—21—22—23—24—25 és 27-re esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk 9—11—23 és 28-ikiaiak. A Napon jelenleg egy igen szétszórt folt látható, mely 17-én keletkezett azon, Jupiternek a Nappal való együttállásakor. Ezzel egy időben még két tömörültebb kis csoport folt is keletkezett, melyek 26—27-én fordulnak át tőlünk, amidőn visszatérő foltok is jöhetnek, amelyek 13-án hagytak itt minket s amelyek izgatott állapotokkal 8—9-én sok katasztrofális bajoknak is voltak okozói. Remélhetőleg most kevésbé lesznek izgatottak, sőt lehet, hogy a Nappal tudósdalán talán meg is semmisültek, amely esetben nem térnek többé vissza hozzánk.

* **Lopás a pályaudvaron.** Urbán Adolf kir. curiai bíró panaszt emelt tegnap a rendőrségen, hogy tegnapelőtt este, mikor a Budapest felé induló vonatra felszállott, valaki zsebéből kilopta 70 kor. tartalmazó tekete bőrből való pénzes erszényét. A tolvaj kézrekerítése végett a nyomozás folyamatban van.

* **Egy a jegyzői téren több éven át működő egyén,** ki kataszteri irnoki, végrehajtói teendőikben jártas, a magyar, német és román nyelveket bírja, azonnali alkalmazást keres. Szíves megkereséseket Váradi-Velence, Freiburger szállóba, a vasut mellett, Szőlős-utca szegletére kér.

* **Örült vagy részeg?** Seress Mihály vészti sertéskereskedő tegnap éjszaka rémüle-

tes ordítással verte fel a Rákóczi-ut csendjét. A közközházzal szemben levő szállóhely egyik ablakából üvöltözött segítségért s az elősiető rendőrnek azt panaszolta, hogy bezárták és nem tud menekülni. A rendőr örültet sejtve az idegenbe, bekísérte a rendőrségre, hol mint alaposan részeget, lezárták.

* **Záróra után.** Tegnap éjszaka 12 óra után a Vitez-utcai Bagdi-féle kocsmában élénken mulatott egy társaság. Mikor a rendőr távozásra szólította fel a zárórán túl mulatozó férfiakat. Szép István csizmadia-segéd nekiment a rendőrnek és leszidalmazta. Előállították és kijózanodásáig zarállá került.

* **Nekihajtott a villamosnak.** Tegnap délelőtt 11 óra tájt a Széchenyi-szálló előtt Bige táblabíró kocsija, melyet Sárközi Ferenc kocsis vezetett, nekihajtott a villamosnak. A kocsis egyik hámfája eltört, egyéb baj nem történt, mert a kocsivezető gyorsan fékezett. Eljárás a gondatlan kocsis ellen folyamatban van.

* **Egy bitangmalac** (1 éves) gazdjára vár. Ha 8 nap alatt nem megy érte a rendőrségre a tulajdonosa, a malac dobra kerül.

* **Találtak** egy női kézitáskát, némi pénztartalommal és egy erkölcsi bizonyítvánnyal. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. e. 7. sz. szobában.

* **Kellemes szórakozás.** Fülöp István az Európa szálloda tulajdonosa kellemes meglepetésben részesíti vendégeit. Nap-nap után s esténként mozgó fényképes előadásokat tart, szép időben gyönyörű, Nagyváradon csaknem egyedül álló kertjében, kedvezőtlen idő esetén pedig a tágas étteremben. Hetenként háromszor újjáértékesített műsor. Nagyszerű magyar konyha. Saját termései borok és állandóan finom csapolt Dréher-sör. *Belépti-díj nincs.* A zenét Pócsi Laci hírneves zenekara szolgáltatja.

x **MOLNAR H.** Bémer-térl cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

A marokkói események.

Muley Hafid előnyomulása.

A marokkói eseményekről újabb dolgok ezideig nem érkeztek. Muley Hafid jelenleg tulsulyban van azonban még nem nyert megerősítést. Abdul Aziznak kevés reménye lehet csak ügyének jobbra fordulásában, hacsak az európai hatalmak nem fognak érdekében tenni a megerősítés megadására előtt.

Ujabbán a következő jelentéseket vettük:

Madrid, aug. 25.

A legutóbbi jelentések szerint a külügyminisztériumban valószínűnek tartják, — hogy Muley Hafid végleg biztosította tulsulyát és Tangerbe fog jönni, hogy a hatsimaktól elismertetését kieszközölje.

Perpigman, aug. 25.

Revóil madridi francia nagykövetet, aki néhány hét óta Ceret kerület egyik gyógyhelyén nyaralt, kormánya a marokkói eseményekre való tekintettel, visszarendelte állomáshelyére.

Abdul Aziz futása.

Berlin, aug. 25.

Tangerből jelentik: Abdul Aziz e hó 20-án csaknem kísért nélkül érkezett a francia előőrskökhöz. Az összes európaiak, akik vele voltak, elmenekültek. Valószínűleg szándékosan futni engedték őket. Maga a csata nagyon rövid tartalmu volt, mert Abdul Aziz hívei közt pánik támadt. Abdul-Hamid seregei gyorsan

végeztek velük és teljesen megsemmisítették őket. Abdul Aziz minden hadiszertét teljesen elvesztette.

Páris, aug. 25.

Az »Eche de Paris« jelenti Tangerből: Tegnap a vágóhidakon komoly incidensek történtek. A francia állategészségügyi felügyelőnek a benszülöttek fenyegető magatartása következtében menekülnie kellett.

Páris, augusztus 25.

Az Echo de Paris a külügyminisztériumtól megerősítést nyerte ama hírek, amely szerint a francia kormány elhatározta, hogy Marokkóban egészen vagy semlegesen viselkedik mindaddig, amíg a kikötővárosok egyhangulag Muley Hafidot ismerik el szultánnak. Abdul szultán szándékairól eddig egyáltalán nem nyilatkozott. Szabadjában áll ismét felvenni a harcot, de Franciaország egyáltalán nem fogja őt támogatni. A londoni, berlini és párisi kabinetek között az új fordulat óta nem történtek eszmecserék.

ÁVIRATOK.

A király és Lajos Viktor.

Bécs, aug. 25. Eddig az a biztos hír volt elterjedve, hogy a király megfogja látogatni Lajos Viktor főherceget. Ezt a hírt most illetékes helyről megcáfolják.

Jekkelfalussy Pöstyénben.

Pöstyén, aug. 25. Jekkelfalussy honvédelmi miniszter Kubinyi százados kíséretében Pöstyénbe érkezett Kossuth Ferenc látogatására. A minisztert ott a főispán és több előkelőség fogadta. A honvédelmi miniszter Kossuth Ferencel folyóügyekről tárgyal.

Elmaradt német katonai nagygyakorlatok.

Berlin, aug. 25. A tagesblatt jelentése szerint ott tegnap este az a hír volt elterjedve, hogy a németországi nagy hadgyakorlatok váratlanul elmaradnak. A híresztelés szerint a hadgyakorlatok elmaradásának az az oka, hogy Vilmos császár a lábán megsebesült.

Vérhas a görzi katonák között.

Görz, augusztus 25. Az itteni helyőrség csapatai között vérhas epidémia tört ki. A helyőrségi kórház tul van tömve betegekkel. A könnyebb betegeket a kaszárnyában ápolják.

Garázda csendőrök.

Lippa, aug. 25. A szomszédos Allics községben az éjjel Faragó és Kocsis csendőrök egy mulatságból jöve. ittas állapotban mentek hazafelé. Az utcán Vada éjjeli őrrel találkoztak, akibe belekötöttek. Vada elvette Faragó szuronyát és azzal Faragót többször megszurta. Kocsis csendőr, ahelyett hogy társa segítségére sietett volna, hazafutott és a

kaszárnya padlásán felakasztotta magát. Faragó csendőr, akivel senki se törődött, ezalatt elvérzett és meghalt. A vizsgálatot megindították.

TANÜGY.

Beiratások a reáliskolában.

A nagyváradai m. k. áll. főreáliskolában az 1908—909. tanévi beiratások szeptember hó 3 első napján délelőtt 9—12-ig és d. n. 3—5 ig történnek az igazgatósági irodában. Ezentul egy hétig (szeptember 11-ig) az igazgató csak oly tanulókat vehet fel, kik késedelmüket fontos okokkal igazolják. Később jelentkezők felvételét kérvény alapján a tank. kir. főigazgatóság engedheti meg.

A közönség tájékoztatására megjegyezzük, hogy a legerősebben igénybe vett osztályok közül az I-ső osztályba még 111, a II-ik osztályba 110 és a III-ik osztályba 50 tanuló vehető fel.

A főreáliskola igazgatósága.

IRODALOM.

Az Örökimádás című eucharistieus folyóirat, melyet *Makay Lajos* szerkeszt augusztusi füzeté a következő tartalommal jelent meg:

Az Örökimádás-templom. — A VIII. országos eucharisztikus kongresszus. — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paszkál életrajza. — Szepesy László: Jöjjetek imádni. — Schütz Antal dr.: Végső célunk és a legméltóságosabb Oltáriszentség. — Az Oltáriszentség az új elemi katekizmusban. — M. L.: A metzi pontok. — Mátyás király korabeli legenda. — A magyar ifjuság diszalbuma a Szentatyának. — *Makay Lajos*: A XIX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus Londonban. — Szentek gondolatai. — Reviczky Aladár C. M.: A gyakori szentáldozásról. — Engesztelő szentmise testvérülete. — Reviczky Aladár C. M.: Az ifjuság és a gyakori szentáldozás. — Kis történetek. — Feilbogen ur. — »A kis bohó!« — Magyarország és a nagyvilág. — Vegyések. — Az Örökimádás-templom szentelése.

E folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 kor.

MULATSÁG.

A Kossuth Lajos-asztaltársaság Lajos-napja. Az érmihályfalvai Kossuth Lajos-asztaltársaság tegnap hangversenynyel egybekötött táncmulatságot tartott Lajos napja alkalmából. A mulatság igen jól sikerült s megjelent azon az egész község intelligenciája. A hangversenyen közreműködtek: Pálffy Gizella, Andriskó Mariska, Ürögi Mariska és Szabó Kálmán joghallgató. Az előadott számok mindegyike zajos sikert aratott. A hangverseny után reggelig tartó tánc volt.

Igazságszolgáltatás.

A 19-ik büntetés.

Orosz Gábor érdemekben gazdag életének nagy részét a börtönben töltötte. Eddig összesen 18 mond. Tizennyolc esetben volt bün-

tette és pedig 6 hó, 8 hó, 2 év, 6 hó, 2 év, 4 nap, 5 nap, 8 hó, 2 hó, 8 hó, 6 hó, 5 nap, 4 nap, 2 hó, 6 hó, 8 hó, 7 nap, 10 hét.

Orosz Gábor jelenleg is valóságos réme Katonavárosnak. Mindenki messziről kerüli. A baj azonban a dologban az, hogy ő nem kerül senkit.

Zsarol, lop, — ha pénzre van van szüksege — nem igen válogatja az eszközöket.

Igen jó fejőstehénnek bizonyult Glück József vendéglős. Ahányszor elfogyott a pénz *Orosz Gábornak*, bement Glück korcsmájába, evett, ivott és ráadásul mellének szegezett revolverrel pénzt kért. Hét ízben sikerült is kapni, de a nyolcadik esetben Glück megtagadta *Orosz követelésének* teljesítését, mire ez megigértte, hogy felgyújtja a korcsmáros házát.

Tényleg meg is gyuladt a ház, azonban minden nyomozás dacára sem lehetett *Orosz Gáborra* semmit sem bizonyítani.

A megsarcolt korcsmáros nem tehetett egyebet, minthogy zsarolás címén feljelentést adott be ellene, mely ügyet tegnap tárgyalta a nagyváradai kir. törvényszék büntető tanácsa. Elnök: *Csulvok Béla*. A vádat *Görömbey István* kir. ügyész képviseli, míg a védelemről dr. *Berkovits Bertalan* ügyvéd gondoskodik.

A kir. törvényszék bűnsőnek mondta ki *Orosz Gábort* két rendbeli zsarolás vétségében és ezért 2 havi fogházra ítélte, mely büntetést a vizsgálati fogságban eltöltött idővel kitöltöttnek vett.

Az ítélet jogerős.

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Irta: C. V.

(Folytatás.)

12

— Két órai várakozással az előteremben és »nincsen helyünk az effélékre« a szerkesztő részéről.

— Igy harminc forintot kaptunk!

S a két intimus testvérileg megosztott a potya pénzen.

Az előteremben ez alatt egy ember várakozott, ajkát harapdosva, — mert úgy kell lenni — valami fölött nagyon boszankodott, de noha egészen sárga volt az epétől, igyekezett elpalástolni mérgét.

Smuli után ez lépett be.

— Jó reggelt drága, kedves doktor bácsi! mond a legjobb kedvet s elégtelenséget tüntetve, bár ha keblében vihar és keserűség lappang.

Goldstein székkal kínálta.

— Köszönöm, kedves, gondos ügybátunk, mikor is volt szerencsém utoljára? . . .

— Hát nem emlékszik, alig egy napja a . . .

— Igaz, a zöld asztalnál s ha jól emlékszem ön volt az, aki, miután többen aggodalmakat fejezték ki, hogy a rendőrség által a bankadásban háborítottatnának, szűkmarkuságunkat szemünkre lobbantotta azt, hogy egyszer mindenkorra egy kis áldozattal mért nem biztosítjuk magunkat a rendőri üldöztetés ellen?

— Persze, hogy én voltam az az ildomos tanácsadó.

— Akinek mi száz forintot adtunk?

— Ugyanaz.

— Száz forintot a célra, hogy a rendőrséget megfizesse.

— Es mérvadó befolyásomnál fogva az illető körökre, önöknek teljes megnyugvást biztosítsak, a kártyázhatást illetőleg.

— Már vadó befolyásánál fogva, nemde? S azon száz forinttal, amit önnek átadtunk . . .

— S mit azonnal át is szolgáltatottam.

— Hogy teljes megnyugvással kártyáz-hassunk!

— Hogy kényelemben élvezhessék a házsonnal járó mesterség előnyeit.

— S ugyan mennyi időre terjedő tartóságot jósol ön e csekély összegben vásárolt kényelemnek?

— Kártyázhatnak félbeszakítás nélkül kártyáson estig

— Átkozott szédelgő! Szájhős! kiált föl a bankár, magánkívül, ingerülten; másnap azonnal konfiskálták egész bankunkat — s még csak nem is az ajtón, hanem az ablakon tört be a rendőrség!!! . . .

Az események kérélhetlen logikája egész sulyával tanuskodott a mellett, hogy Goldsteinnek esze ágában sem járt a kérdéses száz forintot rendeltetése helyére adni s a doktor, a körülmények ily rendkívüli összetalálkozása következtében, nem igen tudná, hogy mivel mentse magát.

— Félreértésnek kell lenni a dologban, hebegé. De ugyan miért is nem állították önök, hogy szórakozás végett preferanszoznak?

— Preferanszozni huszonnégy pár kártyával! négyszötven keresztes tallérral s egy terítővel, melynek egyik szélére vörös s a másikra fekete van festve! . . . mormogá távozás közben a bankár, becsapva haragosan az ajtót.

— Oly rossz hirben hoztuk ezt a pesti rendőrséget, gondolá a doktor, hogy az emberek zokon veszik és csodálkoznak, ha vagy egyszer tisztjét teljesíti . . .

Az élelmes doktornak az ilyes apróbb keresetek csak kaviar volt, étvágyserkentő; elővette tehát a naptárt s vörös rajzonnal alá húzta a primát.

Hogy minő kombinációk fűződhetek a doktor agyában épen prima alkalmára Andort illetőleg, az olvasó meg fogja tudni, ha kifárad egy nyári napon ismét a majorok közé.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 25

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. aug. 25.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	94.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölesön	— —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— —	145.—
Osztrák járadék papirban	— —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— —	116.50
Osztrák korona járadék	— —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	— —	1730.—
Magyar bitelbank-részvény	— —	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	— —	631.50
Magyar hitelrészvény	— —	689.50
London vista	— —	240.—
Páris vista	— —	95.50
20 márkás aröny	— —	23.51

A szerkesztésért felelős

Dr. V U O S K I O S G Y U L A.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.

23566—1908. II. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

A Petrozsény állomás mellett létesítendő petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózat részére összesen mintegy 82600 köbméter teljesítendő földmunka és 6500 köbméter sziklarepszítés végrehajtására.

A pályázati feltételek, a szerződés-tervezete, az ajánlati minta és az ajánlati költség-számítás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. osztály) és Petrozsényben a petrozsényi osztálymérnökség irodájában kettő korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő összeg előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építvány tervei a pályafenntartási osztálynál és a petrozsényi osztálymérnökségnél megtekinthetők. — Ugyanecek az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai és a feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Ajánlat csak az összes föld és sziklamunka végrehajtására tehető.

A talaj minőségéről ajánlattevő a helyszínen az eszközölt bányafeltörés és próbágódrók megtekintése által meggyőződést szerezhet és ily kutatást maga is végezhet. Azért, hogy a talaj minősége a hivatalosan megállapított minőségnek ott is megfelelő-e, hol hivatalos részről furás nem történt, szavatosság a vállalkozóval szemben nem vállalható.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételek, szerződés tervezet és költség-számítást pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 23566—908. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózatára» kell benyújtani vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi szeptember hó 1-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtel számított 15 napban állapítatik meg.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a pályázóknak 8000 azaz nyolcezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségnek gyűjtő pénztáránál, hivatkozással a hirdetési versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár chequcforgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik.

Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem esatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladó-vevény vagy esetleg a letéti jegy közjegyzőileg hitelesített másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.**Fülöp István Európa szállodája.**

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját tevékenységű, kitűnő borralval, finom Dréher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszeben) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszthető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 1/2, 32, 35, 40, 41, 44 1/2, 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egy-szersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

„Közgazdasági Koronás Takaréék és Hitel szövetkezet» címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszedését minden helybeli szövetkezeti-tag lakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Nagyvárad, 1908. augusztus 18-án.

Közgazdasági Bank R.-T.

Magyar királyi államvasutak.

170964—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságánál egy napibéres gépfelvigyázói állás üresedett meg, melylyel 4.50 korona napibér van egybekötve s e mellett megfelelő szolgálattétel után a magyar királyi államvasuti alkalmazotakra megállapított B. táblázat 9. fizetési csoportjának 1-ső fizetési fokozatába évi 1200 korona fizetés és 500 korona lakáspénzzel II. osztályu gépfelvigyázóra végleges minőségben való kinevezés helyeztetik kilátásba.

A pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar állampolgárságon, 35. életévet meg nem haladó életkoron, hatóságilag igazolt kifogástalan erkölcsi magaviseleten, a véderő kötelezettség teljesítésén ép és m. kir. államvasuti pályaeorvos által igazolt egészséges testszervezeten, végül a középiskolák vagy az ezekkel egyenlő rangu iskolák négy alsó osztályának sikeres elvégzésén kívül a gépkezelői vizsga letételét valamint a gyenge és erős villamos áramu vezetékek és berendezések szerelésére vonatkozó szakismeretek és gyakorlati tapasztaltságukat hiteles okmányokkal igazolják.

Felhívjuk mindazokat, a kik erre az állásra pályázni óhajtanak, hogy pályázati kérvényüket »A magyar királyi államvasutak igazgatóságának Budapesten« cím alatt legkésőbb 1908. évi szeptember hó 15-ig terjeszszék be. Az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1908. augusztus havában.

Az igazgatóság.

UJ!! UJ!!
SZEPESY ANDOR
angol uri-szabó szalonja megnyílt

Raktáron vannak a legdivatosabb szövetek. Kívánatra a mintákkal házhoz megyek.

Kolozsvári-utca Templom-tér.

Allami felügyelet alatt álló nagyváradai
középiskolai internátus.

Gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére. Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigoru correpetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Növendékek **javító és különbözeti vizsgákra** előkészíttetnek.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 korona.

Az intézet a város legegészségesebb helyén tekszik, közel a tanintézetekhez. — Bő tájékoztatást kívánatra küld az intézet tulajdonosa és igazgatója, kivel Értekezhetni lehet naponként 9—12-ig Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 9. sz. alatt.

DÉNES PAL

intézet-tulajdonos és igazgató.

Tüzifát

legolcsóbb napi árakon házakhoz
:: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyiri ház

Fatelepe: Várad-Volence. — Telefon: 688.

Most jut eszembe, hogy

iskolai

harisnya, női és férfi harisnya, keztyű, trikó, kötött kabátka és mellény, sálkendő, valódi Jäger tanár-ruházat és esőernyőnek a legversenyképesebb beszerzési forrása.

BARTOS H. és TSA

kizárólagos harisnyai és ernyőkülönlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 2.
(Bazár-épület.)

!! Javítások elfogadtatnak !!

Wallerstein Fülöp Fiai cég

:: Bémer-tér, Pannonia mellett ::

a bekövetkezett
:: holt idényre ::

a rőfös áruk árait
tetemesen leszál-
litotta.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak.

205769—1908. szám. FIV.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának f. évi július hó 30-án 64284—III. szám alatt kelt rendelete értelmében az 1897. évi 139366—1897. továbbá 1898. évi 76184—1898., valamint 1898. évi 157803—1898. és 1903. évi 113303—1903. szám alatt hirdetett azon hajozási szállítási és kezelési valamint vasuti szállítási póthatáridők, melyek a m. kir. folyam- és tengerhajozási részvénytársaság Bosna-Raca, Obrenovac és Sabac hajóállomásain az osztrák-magyar és bosnyák-hercegovinai, valamint a nemzetközi forgalomban közvetlen fuvarlevelekkel feladott szilva- és szilvaizszállítmányok részére engedélyeztettek, f. évi augusztus hó 31-én érvényen kívül helyeztetnek.

Egyben közhirrre tesszük, hogy miniszter ur ő nagyméltósága idézett rendeletével engedélyezte, hogy f. évi szeptember hó 1-től kezdve, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3.) 1. és 4. valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6 §. (3.) 3. pontja alapján, a m. kir. államvasutak alább megnevezett árufelvételi kirendeltségeinél, az osztrák magyar és bosnyák hercegovinai és a nemzetközi forgalomban való szállításra közvetlen fuvarlevelekkel feladott áruk után, az alábbi szállítási póthatáridőket számíthassuk fel, u. m.:

1. Bosna Raca, a m. kir. államvasutak árufelvételi kirendeltségénél feladott s a Mitrovicai szárapart állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvavizküldemények után 9 napot,

2. Obrenovicon, a m. kir. államvasutak árufelvételi kirendeltségénél feladott s a Zimony állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvavizküldemények után 12 napot,

3. Sabacon, a m. kir. államvasutak árufelvételi kirendeltségénél feladott s a Klenáki szárapart állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvavizküldemények után 8 napot.

Budapest, 1908. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Iskolai

beiratások alkalmával a
szülők b. figyelmét fel-
hivja czipő szükséglete-
inek beszerzésére a . . .

„MOSKOVITS“ czipőgyár.

Nagyvárad Kossuth L.-u.

:: 5. gyár épület. ::